

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIYTA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI
AGROBIOTEXNOLOGIYALAR VA OZIQ-
OVQAT XAVFSIZLIGI INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ BD-60810200

2024-yil 10.04

O'simlikshunoslik

FAN DASTURI

Bilin sohasi:	800 000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810 000 – Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60810200 – Agrokimyo va tuproqshunoslik

Fan/modul kodi O'SH 1306 (bakalavriyat)	O'quv yili 2025-2026	Semestr III	ECTS - Kreditlar 6
Fan/modul turi Ma'bury	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 6	Umumiy (soat) 180
Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
1.	O'simlikshunoslik	80	100

Fanning maqsadi (FM)	
I. FANNING MAZMUNI	Fanni o'qitishdan maqsad - O'simlikshunoslikga oid zamonaviy bilimlarni, sug'oriladigan dehqonchilik sharoitida o'simlikshunoslikning umumiy masalalari, turli qishloq xo'jaligi ekinlarining sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni egallash o'simliklarni tushqi muhim omillariga qarab ekish, parvarishlash tadbirlarini o'rganish hamda ularni amaliyotda tadbir etish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat.
FMI	Fanning vazifalari: talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, o'simlikshunoslikning ilmiy asoslarini, sug'oriladigan dehqonchilikning umumiy masalalari, yerga ishlov berish jarayonlari uchun zarur bo'lgan uslubiy yondashuvlarni egallashga ko'maklashish, o'simlikshunoslikning ilmiy asoslari kabi dolzarb masalalarni ochib berish, qishloq xo'jalik ekinlarini yetishtirish bo'yicha amaliy ko'nikmalarni hosil qilishdan iborat.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
1-Mavzu. O'simlikshunoslik fanining maqsadi va vazifalari, dala ekinlarining umumiy tavsifi va guruh.	1-Mavzu. O'simlikshunoslik fanining maqsadi va vazifalari, dala ekinlarining umumiy tavsifi va guruh.
M1	O'simlikshunoslik fanining maqsad va vazifalari, dala ekinlarining umumiy tavsifi va guruh O'zbekistonda o'simlikshunoslikning hozirgi davrdagi holati. O'simlikshunoslik fanining rivojlanish bosqichlari. O'simlikshunoslik fanini rivojlantirishda olimlarning roli.
M2	2-Mavzu. Bug'doy biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Bug'doy - ahamiyati, tarqalishi, tarixi, ekin maydoni, hosildorligi, biologiyasi va navlari. Bug'doy yetishtirish texnologiyasi - o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslub, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslub: muddati, kombaynlar, donni tozalash va saqlash.
M3	3-Mavzu. Arpa biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Arpa - ahamiyati, tarqalishi, tarixi, ekin maydoni, hosildorligi, biologiyasi va navlari. Arpa va javdar yetishtirish texnologiyasi - o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslub, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslub: muddati, kombaynlar, donni tozalash va saqlash.

M4	4-Mavzu. Makajuxori biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi. Makajoxori ahamiyati, - kelib chiqishi, tarixi, tarqalishi, hosildorligi. Biologik xususiyatlari, navlari va duragaylari, rivojlanish davrlari. Don va silos tayyorlash uchun yetishtirish texnologiyasi - o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslub, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslub: muddati, kombaynlar, donni tozalash va saqlash.
M5	5-Mavzu. Sholi biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Sholi - ahamiyati, kelib chiqishi, ekin maydoni, hosildorligi. Biologik xususiyatlari va navlari. Sholi yetishtirish texnologiyasi - o'tmishdosh, sholipoyalarning tuzilishi, sug'orish tizimi, oziqlantirish, ekinlarni parvarishlash kasallik, zararkunandalalar bilan kurashish, ko'chat qilib yetishtirish va hosilni yig'ish
M6	6-Mavzu. Don-dukkakli ekinlar. No'xat biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Don-dukkakli ekinlarning ahamiyati, botanik tavsifi, biologik xususiyatlari, oziq elementlarga talabi, kimyoviy tarkibi. Biologik azot to'g'risida tushuncha va ahamiyati. Biologik azot to'plashning muammolari. No'xat - ahamiyati, kelib chiqishi, ekin maydoni, hosildorligi. Biologik xususiyatlari va navlari. No'xat yetishtirish texnologiyasi - o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslub, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslub: muddati, kombaynlar, donni tozalash va saqlash
M7	7-Mavzu. Soya biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi. Soya ahamiyati, tarqalishi, tarixi, hosildorligi, biologiyasi va navlari. Asosiy va takroriy ekin sifatida yetishtirish texnologiyasi - o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslub, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslub: muddati, kombaynlar, donni tozalash va saqlash.
M8	8-Mavzu. Dukkakli yem-xashak ekinlar ahamiyati. Bada biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Dukkakli yem-xashak o'tlaming umumiy tavsifi, to'yimligi, tuproq unimdorligini oshirishdagi o'rni, guruh tarkibi. Bada - ahamiyati, ozaqlarining to'yimligi, agrotexnik ahamiyati, kelib chiqishi, ekin maydoni, urug' va pichan hosili. Sistematikasi, biologik xususiyati, navlari. Pichan va urug' yetishtirish texnologiyasi.
M9	9-Mavzu. Tugunakmevali ekinlarning ahamiyati. Kartoshka - biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi. Tugunakmevali ekinlar ahamiyati. Kartoshka - ahamiyati, kelib chiqishi, tarqalishi, ekin maydoni, hosildorligi. Kartoshkaning aynishi. Yetishtirish agrotexnikasi - o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslub, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslub: muddati, kombaynlar.
M10	10-Mavzu. Ildizmevali ekinlarning ahamiyati. Qand lavlagi - biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi.

berish. Yerni xaydash oldidan mahalliy va mineral o'g'itlar berish, kuzgi shudgorlash. Yerni erta ko'klamda va ekish oldidan ishlash sistemasi. Tukli chigitni ekish oldidan namlash va dimlash. Chigit ekish texnologiyasi, ekish muddatlari va me'yorlari. Respublikada hozirgi davrgacha qo'llanilgan chigit ekish usullari. Chigitni erta va to'liq undirib olish tadbirlari.	
G'o'za qator oralarini ishlash muddatlari, kengligi va chuqurligi. Himoya zonasini kengligi, g'o'zani o'q qilish va ketmon chopig'i. Kultivatsiya ishchi qismlarini o'rnatish sxemalari. Egat olish va o'g'it berish texnikasi. Paxta dalalarida begona o'tlarga qarshi kurash choralarini. G'o'zani turli davrlarda suvga bo'lgan talabi, sug'orish manbalari. Mineral o'g'itlar (azotli, fosforli, kaliyli, murakkab o'g'itlar). Mikro o'g'itlar, mahalliy o'g'itlar, ko'kat o'g'itlar, bakterial o'g'itlardan foydalanish).	
Checkanka o'tkazish usullari: qo'lda, mashinada, ximiyaviy usulda. G'o'zani rivojlanishiga, ko'chat qalinligiga qarab checkanka o'tkazish muddatlari.	
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: Amaliy (A) Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
A1	Don ekinlarining umumiy tavsifi
A2	Bug'doy turlari, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A3	Arpaning turlari, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A4	Javdar morfologik xususiyati biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A5	Tritikale morfologik xususiyati biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A6	Suli turlari, asosiy turlari, morfologik xususiyati biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi.
A7	Makkajo'xori kenja turlari va morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A8	Jo'xori kenja turlari, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A9	Sholi morfologik xususiyati biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A10	Tariq asosiy turlari, morfologik xususiyati biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi.
A11	Marjunaq sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A12	Donli ekinlar ekish me'yorini hisoblash
A13	Donli ekinlarning ko'chat qalinligini aniqlash va hosildorligini chamlash
A14	Qo'ng'irboshli yem - xashak o'tlarining umumiy morfologiyasi biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A15	Don-dukkali ekinlarning umumiy morfologik xususiyati
A16	No'xat-sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A17	Loviya-sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A18	Soya - sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A19	Dukkali yem hashak ekinlarining morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A20	Beda - umumiy morfologik belgilari biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi

Ilidizmevali ekinlar ahamiyati va tarkibi. Qand lavlagi ahamiyati, kelib chiqishi, tarqalishi, ekin maydoni, hosildorligi. Biologiyasi va navlari. Qand lavlagi yetishtirish texnologiyasi - o'timshosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslubi, me'yor, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslubi: muddati, kombaynlar, urug'ni tozalash va saqlash	
M11	11-Mavzu Moyli ekinlar tavsifi va ahamiyati. Kungaboqar - biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi. Moyli ekinlar - xalq xo'jaligidagi ahamiyati umumiy tavsifi, tarkibi, sifat ko'rsatkichlari, guruhlar. Kungaboqar - ahamiyati, tarqalishi, tarixi, hosildorligi, biologiyasi, navlari. Urug' va silos tayyorlash uchun yetishtirish texnologiyasi- o'timshosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslubi, me'yor, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslubi: muddati, kombaynlar, urug'ni tozalash va saqlash
M12	12-Mavzu. Tamaki - biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Tamaki - ahamiyati, bargning kimyoviy tarkibi, tarqalishi, tarixi, biologik xususiyati, hosildorligi, navlari. Tamaki ko'chati yetishtirish - ekish muddati, me'yor, ko'chatni parvarishlash. Yerni ko'chat o'tqazishga tayyorlash, ko'chat o'tqazish, muddati, qalinligi, o'g'itlash, sug'orish, parvarishlash, gul to'plami va barchi novdalarni yulish. Tamaki barglarining yetilishi va ularni yig'ish, quritish.
M13	13-Mavzu: Lub-tolali ekinlar ahamiyati. Kanop biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi Lub-tolali ekinlar - ahamiyati, tarkibi, hosildorligi, guruhlar. Kanop ahamiyati, kelib chiqishi, tarqalishi, biologiyasi, navlari. Yetishtirish texnologiyasi- o'timshosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslubi, me'yor, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslubi: muddati, kombaynlar.
M14	14-Mavzu: G'o'za biologiyasi morfologiyasi va rivojlanish fazalari. G'o'zani tuproqqa, haroratga, suvga, oziq moddalarga va yorug'likka bo'lgan talabi. G'o'zaning o'sib rivojlanishi uchun talab etilgan quyi, qulay va yuqori haroralar, foydali harorat yig'indisi. G'o'zaning rivojlanishi davrida oziq moddalarga bo'lgan talabi. Asosiy va oraliq rivojlanish fazalari va ularning o'tish muddatlari, dastlabki hosil shoxining paydo bo'lish balandligining amaliy jihatdan ahamiyati. G'o'zaning ildiz sistemasi tuzilishi. Poya. Bosh poya va uning o'sishi. Poyaning yotib qolish sabablari. Bargning tuzilishi va ahamiyati. O'suv (monopodial) va hosil shoxlari (simpodial) ularning tuzilishidagi bir-biridan farqlari, g'o'zani shoxlanish tiplari, monopodial, simpodial va oraliq tiplardagi shoxlanishlar. Simpodial shoxlarning tiplari va kenja tiplarning tuzilishi. G'o'za gulining tuzilishi va gullash qonuniyati. Ko'sakning tuzilishi va g'o'za tupida hosil organlarining to'kilish qonuniyati. Chigit va uning tuzilishi. Tolani paydo bo'lishi va rivojlanishi
M15	15- G'o'za navlarini intensiv texnologiyalar asosida yetishtirish agroteknologiyasi Asosiy rayonlashtirilgan o'rta va ingichka tolali g'o'za navlari tavsifi. To'qimachilik sanoatining navlarga qo'ygan talablari. G'o'zapoyalarni yig'ishtirib olish. Begona o'tlarga qarshi kurashish, dalani tekislash, yerlarning sho'rini yuvish va yaxshov suvi

A21	Kartoshka sistemikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A22	Qand lavlagi morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A23	Moyli ekinlar guruhlari. Kungaboqar morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A24	Tamaki va maxorkaning morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
A25	G' o' zaning ildiz, poya, barg va shoxlarining tuzilishi

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

“O'simlikshunoslik” fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejası

Nö	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	Respublikamizda davlat reystriga kiritilib ekinlar kelinayotgan kuzgi bug'doy navlari tavsifi.
2.	Respublikamiz dehqonchiligi sharoitida qattiq bug'doy yetishtirish agroteknologiyasi
3.	Qishloq xo'jaligi ekinlari ekish me'yorlarini hisoblash
4.	Yasmiq morfologiyasi biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
5.	Burchiq morfologiyasi biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
6.	Mosh morfologiyasi, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
7.	Tapinambar umumiy morfologik belgilari, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
8.	Batat umumiy morfologik belgilari, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
9.	Kunjut va kanakunjut umumiy morfologik belgilari, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
10.	Maxsar umumiy morfologik belgilari, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
11.	Yeryong'oq morfologik belgilari, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
12.	Raps morfologik belgilari, biologiyasi hamda yetishtirish agroteknologiyasi
13.	Efermyoli ekinlar yetishtirish texnologiyasi
14.	G' o' za sesimatikasi
15.	Paxtachilikda nav almashinishi. Davlat reystriga kiritilgan g' o' za navlarining tavsifi
16.	Turli tuproq iqlim sharoitlari uchun chigit ekishning maqbul muddat va me'yorlarini ishlab chiqish.
17.	Chigitni ekish usullari hamda g' o' zani kultivatsiya qilish

“O'simlikshunoslik” Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan mavzularni normativ-huquqiy hujjatlar va o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish, ilmiy maqola, tezislar tayyorlash, amaliyotdagi mavjud muammolarni yechimini topish, fanning dolzarb muammolarini qamrab oluvchi loyihalar tayyorlash, o'rganilayotgan mavzu bo'yicha asosiy ilmiy adabiyotlarga annotatsiya yozish kabi ko'rinadigan ishlarni bajarish tavsiya etiladi.

3	VI. Fanni o'zlashtirishning natijasida (shakllangan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: -qishloq xo'jaligi ekinlarini kelib chiqish markazlari, ularning sistemikasi morfologik xususiyatlari, biologik xususiyatlari hamda qishloq xo'jaligi ekinlarini dunyoda va respublikamizda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi
---	--

o'mini; -qishloq xo'jaligi ekinlarini ekish parvarishlash va yetishtirish texnologiyalarini bilishi va ularidan foydalanish; -talaba yerga ishlov berish va ekinlarni ekishni sifatli o'tkazishi; -sug'oriladigan yerlarning sho'rlanishi va botqoqlanishi, o'g'adigan ekinlarni tarlab ekish va ularidan mo'l va sifatli hosil olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. - Ushbu fan o'simlikshunoslikning ilmiy asoslari va asosiy qonunlari, yetakchi olimlarining o'simlikshunoslik faniga qo'shgan hissalarini, do'simlikshunoslikda ilg'or va innovatsion texnologiyalarni qo'llanishi, ularning O'zbekiston dehqonchiligidagi ahamiyati kabi o'la dolzarb masalalarni qamrab oladi. Tuproqning suv, havo, issiqlik, oziq rejimlari va ularni boshqarish usullari, begona o'tlarga kurash choralarini, yerga ishlov berishning zamonaviy usullarini haqidagi bilimlar bilan boyitadi.	VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadlar; • Seminarlar (manfiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni qilish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar; • Ko'chmadarsmashtirish usullari.
VIII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, o'simlikshunoslikning ilmiy asoslari va asosiy qonunlari, tuproqning agrofizik va agrokimyoviy xossalari, tuproq rejimlari, begona o'tlar turlarini aniqlash va ularga qarshi kurash, yerga ishlov berish usullari va muddatlari, sug'orishning istiqbolli usullari, sho'rlangan va botqoqlangan tuproqlarning yaxshilash, qishloq xo'jaligi ekinlarini eng maqbul ekish va parvarishlash usullari, muddatlarni hisobga olgan holda ekinlarni o'stirish qishloq xo'jaligi ekinlarini kasallik va zararkundalardan himoya qilish hamda ularga qarshi kurash tadbirlarini o'rganish va ularni amaliyotda tatbiq etish haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ismini topshirish.	VIII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, o'simlikshunoslikning ilmiy asoslari va asosiy qonunlari, tuproqning agrofizik va agrokimyoviy xossalari, tuproq rejimlari, begona o'tlar turlarini aniqlash va ularga qarshi kurash, yerga ishlov berish usullari va muddatlari, sug'orishning istiqbolli usullari, sho'rlangan va botqoqlangan tuproqlarning yaxshilash, qishloq xo'jaligi ekinlarini eng maqbul ekish va parvarishlash usullari, muddatlarni hisobga olgan holda ekinlarni o'stirish qishloq xo'jaligi ekinlarini kasallik va zararkundalardan himoya qilish hamda ularga qarshi kurash tadbirlarini o'rganish va ularni amaliyotda tatbiq etish haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ismini topshirish.

6. ASOSIY ADABIYOTLAR

1. Abduraximov M.K. O'simlikshunoslik. Darslik. Samarqand 2021
2. Atabayeva X.N., Xudayqulov J.B. O'simlikshunoslik. "Fan va texnologiya" nashriyoti, Toshkent- 2018 y. Darslik. 25.5 b.t. 407-b.
3. Atabayeva X.N., Umarova N.S. Rasteniyevozdstvo. Uchebnyk. TashGau, Toshkent-2016. 380 s.
4. Atabayeva X.N., Qodirov X.O. O'simlikshunoslik. Toshkent Yangi asr avlodi, darslik, 2006 (180 bet).
5. Atabayeva X.N., Umarov Z. O'simlikshunoslik-praktikum, o'quv qo'llama, T. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2004 (160 bet).
6. Oripov R., Xalilov N. O'simlikshunoslik. Uslubiy qo'llama. Samarqand 2008 y., 420 b.
7. Teshayev Sh., Sulaymonov B. Paxtachilik ma'lumotnoma. "Fan va texnologiya" nashriyoti, Toshkent 2016. 540 b.
8. R.Oripov, A.Sanaqulov, I.Islomov Paxtachilikdan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari. Toshkent 2010
9. Teshayev Sh., Xolliqov B. va hammualiflar jamoasi. O'zbekiston Respublikasi viloyatlarida ekinlayotgan g' o' za navlarini yetishtirish agroteknologiyasi (har bir viloyatlar uchun alohida tavsiyanomalar chop etilgan). Toshkent 2016; 2017; 2018 yil.

QO'SHIMCHIA ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 56 b
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 47 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 485 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekiston" NMIU, 2017- 103 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-moddada
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 1-iyundagi "2017 yilda boshqoqli don ekinlaridan bo'shaydigan maydonlarga takroriy ekinlarni joylashtirish, ekish uchun talab etiladigan moddiy-texnika resurslarini o'z muddatida yetkazib berish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PK-3027-sonli Qarori.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 13-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi xodimlari kuni" bayram tadbirida belgilangan vazifalardan kelib chiqqan holda, qishloq xo'jaligining mavjud imkoniyatlaridan yanada samarali foydalanish, sohasida iqtisodiy isloxlarni yanada chuqurlashtirish, ilm-fan yutuqlari va innovatsion yangiliklarni tizimli joriy etish va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash bo'yicha kuchitirib bo'lmaydigan chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3432-sonli Qarori
8. Umarov Z., Atabayeva X., Gurnirov I.- Kornovayev travu Stredney Azii. T. 1990. O'quv qo'llanma 45 bet.
9. Atabayeva X. Dala ekinlarini qo'shib ekish. O'quv qo'llanma, T. 1989, 55 b.
10. O'zbekiston Respublikasi hududida ekish uchun tavsiya qishloq xo'jalik ekinlari «Davlat Reyestri» Toshkent 2019 y.
11. A.Razzokov Uzbekiston paxtachiligi tarixi, Toshkent
12. O'zbekiston qishloq xo'jaligi vazirligi tomonidan chop etilgan paxta yetishtirish va hosilni yig'ishtirib olish bo'yicha texnologik karta. T. 2022 y
13. AXBOROT MANBAALARI
14. 18 www.gov.uz- Uzbekiston Respublikasi xukumat portali.
15. 19 www.lex.uz - Uzbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
16. 20 www.zcon.uz
17. 21 www.agrar.uz
18. 22 www.kitoblar.uz
19. 23 www.kutubxona.uz
20. 24 www.booksee.org
21. 25 www.soil science
22. 26 www.soil mapping

7.	Fan dasturi Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: M.Abduraximov – Sharof Rashidov nomidagi SamDU, «Tuproqshunoslik va agrotexnologiyalar» kafedrasi professori, qishloq xo'jalik fanlari doktori
	Taqrizchilar: T.Oriqov – biologiya fanlari nomzodi, dotsent. N.Xalilov– Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar

universiteti professori.

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'iasosida fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul isheby guruhi:

Rais - Sh.T.Xoliqulov.

Kafedra mudiri:

Institut o'quv uslubiy kengash raisi:

Institut direktori:

Sh. Rashidov nomidagi

SamDU O'quv ishlari bo'yicha

1-proroktor:

Sh.T.Xoliqulov

Sh.Mamasov

T.F.Rajabov

A.S.Soleyev

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 60810200-Agrokimyo va tuproqshunoslik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun O'simlikshunoslik fanidan tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

Fan dasturi talabalarining O'simlikshunoslik fani bo'yicha bilim va malakalarini egallashi, ko'nikmalarni shakllantirishiga qaratilgan mavzular qamrab olingan. Fan dasturida O'simlikshunoslik fanining ilmiy asoslarini, rivojlanish tarixini, tuproqlarning xossalari, begona o'tlarning ta'rifi va ularga qarshi kurash tadbirlari yerga ishlov berish, qishloq xo'jalik ekinlarini ekish, madaniy ekinlarning xalq xo'jaligidagi ahamiyati va ularni rivojlantirishni, biologik xususiyatlarini; etishtirish va yig'ib-terib olish usullarini, istiqbolli turlari va navlarini; agroteknikasi va ekish texnologiyasini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tadbir etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat deb maqsad qo'yilgan.

Talaba ushbu fanni o'qishi davomida madaniy o'simliklar uchun xos bo'lgan umumiy qonuniyatlarni o'rganadi. Madaniy o'simliklarning qishloq xo'jaligidagi ahamiyati, tarqalishi, ekin maydoni, tashqi muhitga talabi, morfologiyasi, biologiyasi, sistematikasi, yuqori hosilni ta'minlaydigan zamonaviy ilg'or agroteknologiyalar tizimini organib oladi.

60810200-Agrokimyo va tuproqshunoslik ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabalari uchun O'simlikshunoslik fani 3-semestrlarda rejalashtirilgan bo'lib, unda ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari mavzulari fan dasturi asosida tuzilgan, mavzular ketma-ketligi bir-birini to'ldirib, fanning barcha bo'limlarini qamrab olgan. Mustaqil ta'lim mavzulariga alohida e'tibor berilgan bo'lib ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar mavzularida keltirilgan mavzular mustaqil ta'lim mavzulariga kiritilmaganligi talabalarning mustaqil ta'limlarda o'zlari mustaqil ravishda ishlashga qaratilgan.

Bundan tashqari fan dasturida keltirib o'tilgan adabiyotlarning ro'yxati o'zlarning tarkibi jihatdan sillabusda keltirilgan mavzularni ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda amaliy yordam beradi.

Umuman olganda fan dasturi 60810200-Agrokimyo va tuproqshunoslik ta'lim yo'nalishi uchun O'simlikshunoslik fanidan tuzilgan bo'lib, oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi va uni foydalanishlari uchun tavsiya etaman.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Tuproqshunoslik va agroteknologiyalar kafedrasi dotsenti

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 60810200 - Agrokimyo va tuproqshunoslik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun O'simlikshunoslik fanidan tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

O'simlikshunoslikga oid zamonaviy bilimlarni, sug'oriladigan dehqonchilik sharoitida o'simlikshunoslikning umumiy masalalari, turli qishloq xo'jaligi ekinlarning sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni egallash o'simliklarni tashqi muhim omillariga qarab ekish, parvarishlash tadbirlarini o'rganish hamda ularni amaliyotda tadbir etish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat.

Talaba ushbu fanni o'qishi davomida madaniy o'simliklar uchun xos bo'lgan umumiy qonuniyatlarni o'rganadi. Madaniy o'simliklarning qishloq xo'jaligidagi ahamiyati, tarqalishi, ekin maydoni, tashqi muhitga talabi, morfologiyasi, biologiyasi, sistematikasi, yuqori hosilni ta'minlaydigan zamonaviy ilg'or agroteknologiyalar tizimini organib oladi.

60810200 - Agrokimyo va tuproqshunoslik ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabalari uchun O'simlikshunoslik fani 3-semestrlarda rejalashtirilgan bo'lib, unda ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari mavzulari fan dasturi asosida tuzilgan, mavzular ketma-ketligi bir-birini to'ldirib, fanning barcha bo'limlarini qamrab olgan. Mustaqil ta'lim mavzulariga alohida e'tibor berilgan bo'lib ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar mavzularida keltirilgan mavzular mustaqil ta'lim mavzulariga kiritilmaganligi talabalarning mustaqil ta'limlarda o'zlari mustaqil ravishda ishlashga qaratilgan.

Bundan tashqari fan dasturida keltirib o'tilgan adabiyotlarning ro'yxati o'zlarning tarkibi jihatdan fan dasturida keltirilgan mavzularni ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda amaliy yordam beradi.

Umuman olganda O'simlikshunoslik fanidan tuzilgan fan dasturi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi va uni foydalanishlari uchun tavsiya etaman.

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti professori

N.Xalilov

